

حقوق شهروندی در نظام سلامت

نویسندگان:

علی گرایلو

(کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی)

سکینه گرایلو

(دانشجوی دکتری آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشگاه علوم پزشکی

شهید صدوقی یزد)

دکتر زهرا کرمیان کاکلی

(دکترای آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد)

پاییز ۱۳۹۸

سرشناسه	گرایلو، علی، ۱۳۶۰
عنوان و نام پدیدآورندگان	: حقوق شهروندی در نظام سلامت مؤلفان: علی گرایلو - سکیته گرایلو - دکتر زهره کریمیان کاکلکی
مشخصات نشر	: یزد: انتشارات اندیشمندان یزد، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری، شابک	: ۸۲ ص: ۸-۱۶۵-۴۸۴-۶۰۰-۹۷۸ / ۱۸۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: حق سلامتی
موضوع	: Right to health
موضوع	: حقوق مدنی
موضوع	: Civil rights
موضوع	: حقوق مدنی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Civil rights -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: حق سلامتی -- ایران
موضوع	: Right to health -- Iran
شناسه ا. ده	: گرایلو، سکیته، ۱۳۶۵
شناسه افزوده	: گرایلو، سکیته، زهره ۱۳۶۸
رده‌بندی کنگره	: K۱ ۶۰/۳۳
رده‌بندی دیویی	: ۳۴۱/۱۰۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۳۷۷۱
شماره مجوز کتاب	: ۴۸۰۰۰۰

حقوق شهروندی در نظام سلامت

- ✧ مؤلفان: علی گرایلو - سکیته گرایلو - دکتر زهره کریمیان کاکلکی
- ✧ ناشر: انتشارات اندیشمندان یزد
- ✧ نظارت چاپ: سید محمد موسوی
- ✧ صفحه‌آرا: آتنا ماندی
- ✧ شابک: ۸-۱۶۵-۴۸۴-۶۰۰-۹۷۸
- ✧ چاپ نخست: پاییز ۱۳۹۸
- ✧ قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان
- ✧ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نشانی: ناشر: یزد، خیابان فرخی یزدی، پاساژ ۱۱۰، انتشارات اندیشمندان یزد
تلفن ۰۹۱۳۳۵۶۶۶۷۲ - ۰۳۵ - ۳۶۲۶۹۳۳

پیشگفتار

شهروندی همواره اولین و برجسته‌ترین محور اراده مردم در قرون هجدهم و نوزدهم محسوب می‌شده و بر همین اساس، مجموعه‌ای از حقوق و امتیازات که به صورت ذاتی برای همه مردم وجود دارد، مورد اید بار گرفته است؛ که به یک اعتبار به حقوق سیاسی، حقوق عمومی و حقوق خصوصی منقسم می‌شود و نظام حقوقی هر کشور چگونگی اجرای آن را تعیین می‌نماید.

حقوق شهروندی در معنای عام آن، مشتمل بر حوزه‌ی گسترده‌ای از حقوق مدنی، سیاسی، فرهنگی - اجتماعی انسان‌ها است؛ به عبارت دیگر، مجموعه‌ای از حقوق متقابل میان براد و شهروندان که در ادبیات حقوقی معاصر به «حقوق شهروندی» تعبیر می‌شود که به عنوان حقوق متقابل اعضای اجتماع و متصدیان امور حاکمیتی و تصدی‌گری (اداری، قضایی، سلامت و ...) است و از مطالبات مهم دولت‌ها و شهروندان در قبال یکدیگر تلقی می‌شود.

در منظر دکتربین حقوقی، حقوق هر کشور، مفهومی است و چگونگی اجرای آن را معین می‌کند و مبنای حق نیز همان سلطه اختیاری است که حقوق کشورها به منظور حفظ منافع اشخاص به آن‌ها می‌دهد. محبت از حقوق شهروندی داخل در هر سه شعبه حقوق سیاسی، حقوق خصوصی و حقوق خصوصی می‌باشد اما با تدقیق نظر در حوزه سلامت مشخص می‌گردد جلوه‌هایی از حقوق شهروندان که داخل در حقوق خصوصی آنان

است، گلوگاه تماس و مواجهه دست‌اندرکاران نظام سلامت بوده و لازم است در این زمینه دقت کافی را برای پاسداری از این حقوق معمول نمایند، البته فراموش نکنیم در کنار ارگان‌های حاکمیتی و عمومی، نهادهای عمومی غیردولتی از قبیل شهرداری‌ها و اجزای وابسته به آن‌ها در تأمین سلامت شهروندان نقش اساسی دارند که در میان حفظ محض زیست‌آحاد مردم از اولویتهای نهاد مذکور بوده که همواره به‌طور اساسی می‌بایست مورد دقت نظر قرار گیرد.

کتاب پیش رو در نظر دارد بر اساس حدود و ثغور مبانی قانونی مرتبط با حقوق مردم در حوزه سلامت و درمان، مفهوم و قرائتی از حقوق شهروندی را مورد طرح قرار دهد که متولی اعمال آن، دستگاه‌های نظام سلامت (وزارت آموزش پزشکی، دانشگاه‌های تابعه و مراکز بهداشتی - درمانی و کلینیک‌ها) هستند که از آن‌ها عنوان حقوق سلامت مردم یاد می‌شود.

فهرست مطالب

۱۱	مبانی حقوق شهروندی
۱۱	تعریف حقوق:
۱۱	تعریف شهروند:
۱۲	تعریف حقوق شهروندی
۱۳	تعریف سلامت
۱۳	سلامت
۱۳	نظام سلامت و اجزای آن
۱۴	نظام مراقبت سلامت:
۱۴	حقوق شهروندی در اسلام
۱۷	حقوق شهروندی از نگاه قرآن
۲۰	انواع حقوق شهروندی
۲۰	حقوق مدنی و سیاسی
۲۰	منع تبعیض:
۲۱	حق انتخاب کردن و انتخاب شدن:
۲۱	حفظ کرامت انسانی:

- ۲۲ حق گواهی دادن در مراجع رسمی:
- ۲۲ حق داوری:
- ۲۲ حقوق اقتصادی و اجتماعی:
- ۲۳ در ایران سه دسته از قوانین به حمایت از حقوق شهروندی می‌پردازند...
- ۲۳ ۱- قوانین و مقررات پیشگیرانه (بازدارنده):
- ۲۴ ۲- قوانین حمایتی:
- ۲۴ ۳- قوانین تنبیهی:
- ۲۴ اهم مصادیق حقوق شهروندی در نظام سلامت:
- ۲۴ حق برابری و کرامت انسانی:
- ۲۶ حق بر سلامتی:
- ۲۸ مبانی قانونی حق بر سلامتی:
- ۳۱ عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت و نقش آن در رفاه و حقوق سلامت انسان
- ۳۴ دیدگاه حقوق بشر در نظام سلامت:
- ۳۶ تعهدات دولت‌ها:
- ۳۷ تعهد به احترام:
- ۳۷ تعهد به حمایت:

۳۸	تعهد به ایفاء.....
۳۸	حق حیات و کیفیت زندگی.....
۴۳	مدل کلی کیفیت زندگی.....
۴۸	حق دانستن اطلاعات مربوط به بیماری.....
۵۰	حق توجه و حریم خصوصی بیمار.....
۵۴	حق دسترسی به فضای مجازی.....
۵۹	حق بر محیط پست سالم توسعه پایدار.....
۶۲	شناخت توسعه پایدار و مؤلفه‌های آن.....
۶۴	حق توسعه و تعهد به پایدارسازی آن.....
۶۵	جنبه‌های محیط‌زیستی نسل اول حقوق بشر.....
۶۶	جنبه‌های محیط‌زیستی نسل دوم حقوق بشر.....
۶۷	حق دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات.....
۶۹	سازمان نظام پزشکی.....
۷	آیین رسیدگی در سازمان نظام پزشکی.....
۷۲	دادسرای عمومی و انقلاب ویژه جرائم پزشکی و دارویی.....
۷۳	دادگاه‌های عمومی حقوقی و کیفری.....

شورای حل اختلاف ویژه امور بهداشت ۷۵

منابع ۷۷

www.ketab.ir